

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr. Bárdos Rita ügyvéd ... által képviselt **A. Magyarországi Fióktelepe** ... felperesnek a dr. Pintér András Pál ügyvéd ... által képviselt **W. Korlátolt Felelősségű Társaság** ... I.rendű, a Dr. K. Ügyvédi Iroda ... ügyintéző: dr. Karczagi-Mészáros Zsolt ügyvéd) által képviselt **K. Korlátolt Felelősségű Társaság** ... II.rendű alperesek ellen a Pest Megyei Bíróságon 7.G.24.013/2006 számon a fuvardíj megfizetése iránt indított perében, amely perbe a G. Ügyvédi Iroda ... ügyintéző: dr. Kovács Zsolt ügyvéd) által képviselt **Ch.** az I.rendű alperes, a H. Ügyvédi Iroda ... ügyintéző: dr. Hargitai László ügyvéd) által képviselt **G. Zártkörűen Működő Részvénytársaság** ... a II.rendű alperes pernyertessége érdekében beavatkozott, a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.442/2008/7. számú ítélete ellen az I.rendű alperesi beavatkozó által 29. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.442/2008/7. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A P. Kft. és az I.r. alperes 2004. április 5-én közúti fuvarozási keret-megállapodást kötöttek, ennek megfelelően a P. Kft. megbízást adott az I.r. alperesnek műszaki cikkek tartalmazó rakomány Székesfehérvárról Olaszországba történő szállítására. Az I.r. alperes és a II.r. alperes között megkötött fuvarozási szerződés alapján a II.r. alperes végezte ténylegesen az áru szállítását.

2005. november 6-án vette át a II.r. alperes a P. Kft. székesfehérvári telephelyén a rakományt, melynek teljes súlya bruttó 13.719,4 kg volt, értéke 149.344,8 EUR. A II.r. alperes gépkocsivezetője a szállítás során Olaszországban Velencében egy Shell benzinkútnál megállva kötelezően előírt pihenőidejét töltötte, a parkoló ki volt világítva. 2005. november 8-án hajnali 4 órakor arra ébredt, hogy ég a szeme, émelyeg és nagyon köhög. A fülkéből kiszállva észlelte, hogy a ponyvát felvágták és onnan árut vittek el. Azonnal értesítette az olasz rendőrséget. Az Olasz Szállítmányozási Szakértői Társaság Szemlejegyzőkönyve szerint a kamion oldalsó részén vágták fel a ponyvát és úgy tulajdonították el az áru egy részét. Megállapították a kár okaként, hogy a kár akkor keletkezett, amikor a sofőr pihenőt tartott és elaludt egy olyan parkolóban, ami nem volt sem körbekerítve, sem őrizve.

A felperes a P. Kft-vel kötött vagyonbiztosítási szerződés alapján a kárt megtérítette 2006. január 17-én, ezért a károsult a követelését a felperesre engedményezte. Ezt az engedményezett követelést érvényesítette a felperes 2006. augusztus 30-án benyújtott keresetével, melyben kérte az I. és II.r. alpereseket egyetemlegesen kötelezni 5.913.733,37 forint tőke és ennek 2005. november 8-tól a kifizetés napjáig évi 5 % mértékű késedelmi kamat és a perköltség megfizetésére a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló Genfben, 1956. május hó 19. napján kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1971. évi 3. törvényerejű rendelet (CMR) 17.cikk 1. pontja alapján. Előadta, hogy a kár nemzetközi árufuvarozás során keletkezett, ezért - az elveszett tömegű árura és a súlykorlátozásra figyelemmel - a fenti összeg jár a részére.

Az I.r. alperes a felperes keresetének elutasítását és perköltségben való marasztalását kérte a CMR.17.cikk 2. pontjára hivatkozással, mert az áru elvesztését olyan körülmény okozta, amelyet a fuvarozó nem kerülhetett el, és annak következményeit nem állt módjában elhárítani.

Az I.r. alperes beavatkozója ellenkérelmében csatlakozott az I.r. alperes nyilatkozatához.

A II.r. alperes ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését és a felperes perköltségben való marasztalását kérte a CMR II. fejezet 3. cikkére való hivatkozással. Másodlagosan kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását a CMR 17.cikk 2. pontjában szereplő mentesülési okra hivatkozással. Előadta, hogy benzinkút mellett, megfelelően megvilágított, belátható pihenőhelyen állt meg a gépkocsivezető, aki jóhiszeműen, az adott helyzetben általában elvárható módon járt el, nem sértette meg sem a CMR szabályait, sem a fuvarozási megbízásban foglaltakat.

A II.r. alperes beavatkozója szintén kérte a felperes keresetének az elutasítását, hivatkozva a CMR 17.cikk 2 pontjában meghatározott mentesülési okra, ugyanakkor az elsőfokú eljárás alatt a felperes részére 3.573.374 forint összegű kártérítést átutalt, ezért a felperes a keresetét 2.340.359 forint tőke és járulékaira leszállította.

Az elsőfokú bíróság egyetemlegesen kötelezte az I. r. és II.r. alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 2.340.359 forintot és ennek 2005. november 8-tól a kifizetésig járó kamatát, valamint az illetéket és az ügyvédi munkadíjat.

A II.r. alperes fellebbezése alapján megindult másodfokú eljárásban a bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a felperes keresetét a II.r. alperessel szemben elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a II.r. alperesnek 320.500 forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, de a peres felek közötti jogviszony tartalmát és a jogszabályi rendelkezéseket értelmezve megalapozatlanul jutott arra a következtetésre, hogy az I.r. alperessel együtt a II.r. alperes egyetemlegesen felelős a fuvarozás során bekövetkezett kárért.

Álláspontja szerint az eljárásban eldöntendő jogkérdés az volt, hogy a CMR 3. cikke és a Ptk. 498. § (2) bekezdésében foglalt szabályozás együttesen alkalmazható-e és ennek következtében a II.r. alperes egyetemleges felelőssége fennáll-e.

A Ptk. és a CMR viszonyából következően, ha a CMR-ben írt speciális szabályok a Ptk-ban foglalt általános szabályoktól eltérnek, úgy a speciális szabályokat kell alkalmazni.

Megállapította, hogy ennek alapján a CMR II.fejezet 3. cikke értelmében a II.r. alperes mint alfuvarozó magatartásáért az I.r. alperes mint fuvarozó tartozik felelősséggel a felperes felé, mert a Ptk. 498.§ (2) bekezdésében foglalt ettől eltérő - egyetemleges felelősségi - szabály a Ptk. 506.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel nem alkalmazható.

Álláspontja szerint önmagában a fuvarlevél, amely a tényleges fuvarozást végzőt tünteti fel, nem teremt önálló jogviszonyt a felperesi jogelőd és a II.r. alperes között, mivel a CMR 9. cikk 1. pontja szerint a fuvarlevél csak az ellenkező bizonyításáig szolgál bizonyítékkul a szerződés megkötésére vonatkozóan. Ezért tévedett az elsőfokú bíróság akkor, amikor a CMR 3.cikke és a Ptk. 498.§ (2) bekezdésében foglalt eltérő szabályozás együttes alkalmazására látott lehetőséget és ennek alapján marasztalta a II.r. alperest egyetemlegesen az I.r. alperessel.

Ugyanakkor a fuvarozó felelősségét nem tudta kimenteni a nem őrzött parkolóban történő leállás miatt. A felperesi jogelőd és az I.r. alperes fuvarozási keretszerződése szigorú biztonsági szabályokat

ír elő, s ennek keretében a lopás megakadályozására szolgáló fuvarozói kötelezettségeket, amelyek között óvintézkedésként szerepel a kamionok őrzött parkolóhelyen való parkolása. Jóllehet a fuvarozónak joga van alvállalkozót igénybe venni - akikre a fuvarozási keretmegállapodás feltételeit alkalmazni kell - de az I.r. alperes, mint fuvarozó minden körülmények között felelősséggel tartozik.

Az I.r. alperes tehát felelősséggel tartozik azért, hogy a II.r. alperessel közölje a fuvarozási keretmegállapodás feltételeit, illetve az alfuvarozó magatartásáért akkor is, ha közölte vele a feltételeket.

A jogerős ítélet ellen az I.r. alperesi beavatkozó nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Legfelsőbb Bíróság elsődlegesen a CMR 9.cikk 1. bekezdésébe, valamint a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütközés miatt helyezze hatályon kívül az ítéletet és utasítsa az ügyben eljáró elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására. Másodlagosan kérte, hogy a CMR 3. cikkébe, valamint a Ptk. 498.§ (2) bekezdésébe és 506.§ (2) bekezdésébe ütközés miatt részben változtassa meg az ítéletet és rendelkezzen az I. és II.r. alperesek egyetemleges marasztalásáról.

Álláspontja szerint a megállapított tényállás iratellenes, mert a II.r. alperes nem az I.r. alperes alfuvarozójaként, hanem önálló fuvarozóként járt el, a felperes jogelődje és a II.r. alperes között létrejött jogviszony alapján. Ezt igazolja a csatolt fuvarlevél, mely a CMR 9.cikk. 1. pontja szerint - az ellenkező bizonyításáig - bizonyítékul szolgál a fuvarozási szerződés megkötésére, az abban foglaltakkal szemben ugyan a CMR megengedi az ellenbizonyítást, de a bizonyítási teher arra a félre hárul, aki a fuvarlevél valamely adatát illetően annak valótlanságára hivatkozik.

A felperesi jogelőd és a II.r. alperes közötti közvetlen jogviszonyra a felperes is hivatkozott fellebbezési ellenkérelmében. Jóllehet a II.r. alperes azt állította, hogy a fuvarozási jogviszony közte és az I.r. alperes között jött létre, az iratokból megállapítható, hogy a II.r. alperes és a felperesi jogelőd szerződött egymással, hiszen az iratokhoz csatolt megbízás a II.r. alperes részéről nem került aláírásra. (2007. május 14-én benyújtott II.r. alperesi beadványhoz csatolt 4/A/1.)

Álláspontja szerint nem állapítható meg egyértelműen, hogy ha az I. és II.r. alperesek között létre is jött jogviszony, akkor ez alapján az I.r. alperest szállítmányozónak, vagy fuvarozónak kell-e tekinteni. Emiatt kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, mert egy megismételt eljárásban az alperesek fuvarozásban betöltött szerepét részletesen fel kell tárni.

Másodlagos kérelméhez előadta, hogy a CMR 3.cikkében foglalt, a fuvarozó felelősségének terjedelmét rögzítő szabály alapján nem zárható ki a II.r. alperes egyetemleges marasztalásának lehetősége. Jóllehet a Ptk. 506. § (1) bekezdése szerint az országhatáron túlra szóló küldemények esetén a Ptk. fuvarozásra vonatkozó rendelkezéseit csak annyiban lehet alkalmazni, amennyiben a nemzetközi árufuvarozásra vonatkozó szabályok másként nem rendelkeznek, azonban a CMR nem tartalmaz rendelkezést arra nézve, hogy a fuvarozó önállóan, vagy az általa igénybe vett személlyel egyetemlegesen felel-e. Erre a CMR 3. cikke nem ad egyértelmű eligazítást.

Álláspontja szerint a jogerős ítélet a II.r. alperes egyetemleges felelősségével kapcsolatos kérdést a teljesítési segédért való felelősség szabályainak alkalmazásával oldotta meg, amely azonban álláspontja szerint itt nem alkalmazható, hiszen ez a rendelkezés a Ptk. 315.§-ában található, s így, mint általános szabály megelőzi a Ptk. 498.§ (2) bekezdésének speciális rendelkezéseit az egyetemleges felelősségről.

Mindebből következően, ha a II.r. alperes az I.r. alperes alfuvarozója, akkor az alperesek felelőssége egyetemleges.

A felperes, illetve az I.r. és a II.r. alperes, továbbá a II.r. alperes beavatkozója felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős másodfokú ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján.

A felülvizsgálati kérelemben felvetett jogkérdések közül a Legfelsőbb Bíróság először azt a kérdést vizsgálta meg, hogy a II.r. alperes által becsatolt „Fuvarozási megbízás” alapján az I.r. alperes és a II.r. alperes között létrejött-e szerződés, illetve ezen szerződés alapján az I.r. alperest szállítmányozónak, vagy fuvarozónak kell tekinteni, s ez utóbbi esetben a II.r. alperes az I.r. alperes alfuvarozójának tekinthető-e.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint nem vitásan a felperes jogelődje és az I.r. alperes egymással fuvarozási keretszerződést kötöttek (F/12/1) és nem szállítmányozási feladatokat vállalt el az I.r. alperes. A „Közúti Fuvarozási Megállapodás” elnevezésű szerződés tartalma egyértelműen csak arról rendelkezik, hogy a felperesi jogelőd megrendelésére az I.r. alperes elvállalja az áruk fuvarozását és az áruk átadását. A szerződés melléklete is kizárólag a fuvarozással kapcsolatos előírásokat tartalmazza.

A Legfelsőbb Bíróság nem ért egyet a felülvizsgálati kérelemben kifejtett azon állásponttal sem, hogy a fuvarozásra vonatkozó megállapodás a felperes és a II.r. alperes között közvetlenül létrejött volna. Az I. r. alperes által a II.r. alperes részére küldött „Fuvarozási megbízás” szövegéből egyértelműen kitűnik, hogy az I.r. alperes „nevében és számlájára” vállalta a II.r.

alperes a fuvarozási feladatot az I.r. alperestől, és ez a „Fuvarozási megbízás” az I.r. alperes nevében lett aláírva (B. A. által). A megbízás szövege szerint telefonon állapotok meg a felek a fuvarozásról és a II.r. alperes eleget is tett a feladatának. Nincs arra vonatkozó semmilyen más utalás a perben, hogy a felperes és a II. r. alperes közvetlen jogviszonyba kerültek volna egymással, kizárólag a kiállított nemzetközi fuvarlevél. A közöttük fennállt jogviszony létét viszont – a fentiek alapján – a „Fuvarozási megbízás” becsatolásával a II.r. alperes sikeresen megdöntötte. Mindebből következően a II.r. alperes az I.r. alperes alfuvarozójának tekintendő.

A Legfelsőbb Bíróság a másodlagos kérelem tekintetében nem ért egyet a felülvizsgálati kérelemben kifejtett állásponttal. A másodfokú bíróság helytállóan értelmezte a CMR 3. cikkének és a Ptk. 498.§ (2) bekezdésének a viszonyát a Ptk. 506.§ (1) bekezdésére tekintettel, a jogerős ítéletben kifejtett állásponttal a Legfelsőbb Bíróság minden tekintetben egyetért. A felülvizsgálati kérelemnek az a hivatkozása, miszerint a jogerős ítélet a Ptk. teljesítési segédért való felelősség szabályait alkalmazta volna a kérdés megítélésekor nem helytálló, ugyanis a CMR 3. cikk önmagában tartalmazza ezt a felelősségi rendelkezést, tehát nem a Ptk. háttérszabályként való alkalmazására került sor, hanem a Ptk. 506.§ (1) bekezdése szerint a CMR saját szabályainak a figyelembe vételével döntött a másodfokú bíróság.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, s azt a Pp. 275.§ (3) bekezdése értelmében hatályában fenntartotta.

A Pp.270.§ (1) bekezdése alapján alkalmazandó 78.§ (1) bekezdése alapján az I.r. alperesi beavatkozó költségeit maga viseli.

Budapest, 2010. július 5.

Dr.Bodor Mária sk. a tanács elnöke, Dr.Csóke Andrea sk. előadó bíró, Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk. bíró